

Co wydarzy się w Kopenhadze ?

Rok 2009 jest rokiem intensywnych międzynarodowych negocjacji klimatycznych. Ich ukoronowaniem będzie grudniowy Szczyt Klimatyczny COP15, który odbędzie się w Kopenhadze. Państwa będące stronami Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), jak co roku spotkają się, tym razem by podpisać kolejny Protokół do Konwencji - nowe, skuteczniejsze niż poprzednie porozumienie o ochronie klimatu.

Czym jest Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC)?

Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (z ang. United Nations Framework Convention on Climate Change, UNFCCC) została podpisana przez państwa członkowskie ONZ na Międzynarodowej Konferencji ONZ Dotyczącej Środowiska i Rozwoju (UNCED), tzw. Szczytzie Ziemi, w Rio de Janeiro w 1992 roku. Konwencja była pierwszą światową deklaracją o potrzebie ochrony globalnego klimatu. Jej głównym celem jest „osiągnięcie stabilizacji stężenia w atmosferze gazów cieplarnianych na takim poziomie, który zapobiegnie niebezpiecznym antropogenicznym oddziaływaniom na klimat”. Konwencja weszła w życie w 1994 roku, a obecnie należą do niej 192 kraje.

Czym jest Protokół z Kioto?

Pierwszym dokumentem uzupełniającym Konwencję był podpisany w 1997 roku Protokół z Kioto. Protokół dostarczył Konwencji narzędzi wykonawczych, które miały pomóc w realizacji jej celów poprzez wyznaczenie dla krajów uprzemysłowionych konkretnego celu redukcyjnego - średnio ok. 5,2 % redukcji emisji gazów cieplarnianych w stosunku do roku bazowego 1990 w latach 2008 - 2012 (dla kilku krajów Europy Środkowo - Wschodniej, w tym Polski, wybrano inny rok bazowy). Ratyfikacja Protokołu w Kioto zajęła aż siedem lat i wszedł on w życie dopiero w roku 2005.

Dlaczego potrzebne jest nowe porozumienie o ochronie klimatu?

Podpisanie w tym roku porozumienia w Kopenhadze jest konieczne dla zapewnienia, że działania na rzecz ochrony klimatu będą podejmowane także po 2012 roku, w którym kończy się pierwszy okres zobowiązań zapisanych w Protokole z Kioto.

Formalnie negocjacje nowego Protokołu rozpoczęły się podczas spotkania COP13 na Bali, gdzie przyjęto tzw. Mapę Drogową z Bali (ang. Bali Road Map) W Mapie określono główne problemy i tematy będące przedmiotem negocjacji i zapowiedziano, że mają się one zakończyć właśnie w Kopenhadze. Półmetkiem trwającego obecnie procesu negocjacyjnego było zeszłoroczne spotkanie COP14 w Poznaniu.

Co musi zawierać nowe porozumienie o ochronie klimatu?

Porozumienie, które zostanie zawarte w Kopenhadze musi być na tyle ambitne, by zatrzymać wzrost globalnej temperatury znacznie poniżej 2 °C. Aby to osiągnąć państwa uprzemysłowione muszą zobowiązać się do redukcji emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 40 % do roku 2020 w stosunku do roku 1990. Co najmniej ¾ tej redukcji powinno zostać osiągnięte dzięki działaniom krajowym, a nie poprzez inwestycje w krajach rozwijających się. Jednocześnie kraje rozwijające się muszą zredukować emisje gazów cieplarnianych o 15-30% do 2020 roku w stosunku do scenariusza „business as usual”. Kraje rozwinięte muszą także zobowiązać się do zapewnienia krajom rozwijającym się funduszy w wysokości co najmniej 110 mld euro pomocy publicznej rocznie do 2020 roku - 40 mld euro na rozwój czystych technologii

energetycznych, kolejne 40 mld na adaptację do zmian klimatu, a 30 mld na ochronę lasów. Fundusze te muszą być dodatkowe do zadeklarowanej oficjalnej pomocy rozwojowej (ang. Official Development Assistance, ODA), muszą pochodzić ze środków publicznych i muszą być zarządzane w sposób efektywny i przejrzysty. Zarówno w Konwencji, jak i Planie Działania z Bali (ang. Bali Action Plan) państwa rozwinięte zobowiązały się do finansowego wsparcia krajów rozwijających się, które w przeciwnym razie nie będą w stanie podjąć niezbędnych działań na rzecz ochrony klimatu. Ponadto Porozumienie Kopenhaskie musi usprawnić niefunkcjonujące prawidłowo mechanizmy Protokołu z Kioto, a także ograniczyć emisje gazów cieplarnianych pochodzących z międzynarodowego transportu lotniczego i morskiego. Konieczne jest także jak najszybsze wycofanie z użycia gazów cieplarnianych zawierających fluor.

Skąd powinny pochodzić fundusze dla krajów rozwijających się?

Niezbędne fundusze być zapewnione przez państwa rozwinięte, które w 64%* są odpowiedzialne za obecny kryzys klimatyczny. Udział w Funduszu Klimatycznym powinny mieć także kraje nowo-uprzemysłowione (ang. Newly Industrialised Countries, NIC), czyli te które w 2005 roku osiągnęły PKB per capita powyżej 15 000 USD (termin ten nie obejmuje najbardziej narażonych na zmiany klimatu państw wyspiarskich).

Kraje rozwijające się nie przyczyniły się do powstania obecnego kryzys klimatycznego, jednak już dziś płacą za niego najwyższą cenę – zmiany klimatu potęgują problemy, z którymi najbardziej zmagają się najbardziej narażeni mieszkańcy naszej planety: kryzys głodu, niedostatki wody, występowanie powodzi, suszy i ekstremalnych zjawisk pogodowych.

* Müller et. al. (2007). 'Differentiating (Historic) Responsibilities for Climate Change' <http://www.oxfordclimatepolicy.org/publications/DifferentiatingResponsibility.pdf>

Dlaczego musimy działać teraz?

Wzrost średniej temperatury na Ziemi o 2°C niesie za sobą ryzyko tragicznych zmian, których skutków, których człowiek nie będzie w stanie kontrolować. Nowe porozumienie o ochronie klimatu musi zagwarantować, że światowe emisje gazów cieplarnianych osiągną swoją najwyższą wartość w roku 2015, następnie zaczną gwałtownie spadać, a w połowie wieku zbliżą się do zera. Zmiany klimatu to problem, który z każdym dniem narasta i który dotknie wszystkich mieszkańców naszej planety – musimy więc działać aby chronić przyszłe pokolenia i naszą planetę.

W działaniach na rzecz ochrony globalnego klimatu wciąż brakuje silnego przywództwa politycznego. Szefowie państw i rządów wszystkich krajów muszą wziąć na siebie odpowiedzialność i podjąć wspólny wysiłek, aby ochronić mieszkańców i środowisko naszej planety. Porozumienie kopenhaskie to „być albo nie być” dla naszej planety i ostatnia szansa na uniknięcie chaosu klimatycznego, do którego obecnie zmierzamy.

Kontakt:

Fundacja Greenpeace Polska

ul. Lirowa 13

02-387 Warszawa

Polska

tel: +48 22 659 84 99

fax: +48 22 489 60 64

mail: info@tydecydujesz.org

www.tydecydujesz.org

www.greenpeace.pl